

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 1475

Incipit prologus in danielem prophetam

[urn:nbn:de:bsz:31-313543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313543)

leui vna Et ad plagā orientālē quingēta et quatuor milia: et porte tres Porta ioseph vna: porta beniamin vna: porta dan vna. Et ad plagā meridiana quingēta quatuor milia. medietas Porta symeonis vna: porta ysachar vna: porta zabulō vna. Et ad plagā occidentalem quingēta et quatuor milia: porte eorum tres. Porta gad vna: porta aser vna: porta neptalim vna Per ar euitā decē et octo milia: et nomē dicitur illa die: dominus ibidem.

Explicit ezechiel propheta. Incipit prologus in danielē prophetam

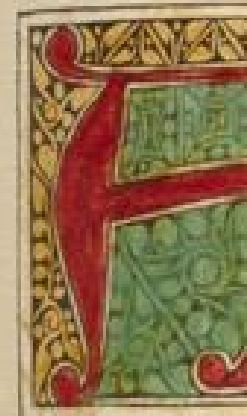

Danielē propheta: iuxta septuaginta interpretēs domini saluatoris ecclesie nō legunt veteres theodotionis editione: et hoc cur acciderit nescio. Siue enim quia sermo chaldaicus est: et quibusdā interpretibus a nostro eloquio discrepat. noluerunt septuaginta interpretēs eisdem lingue lineas in translatione seruare: siue sibi nomē eorum. ab alio nescio quod nō sciat chaldaicam linguam scientē editus est liber: siue aliud quod cause eritorit ignorās. Hoc vnū affirmare possū: quod multum a veritate distor det: et recto iudicio repudiatus sit. Scien dum quippe danielē maxime et hebraicam hebraicā quidē litteris sed chaldaeo sermone cōscriptos et vnā iheremie pericope: iob quō eū arabica lingua plurimā habere societate. Denique et ego adolescentulus post quāntā et tūlī lectionem ac flores rethoricos eū me i lingue huius pistrinū reclusisse: et multo sudore multo que tempore vix cepisse anhelācia stentencia que verba resonare: et quasi per criptā ambulans rarū dīgnū lumen aspicerē. impogi nouissime i danielē: et tāto tedio affectus sū: vt desperacōe sibi omne labore veterem voluerim contemnerē. Perz. adhortāte me quodā hebreo et illud michi crebris sua lingua i gerente. labor i pibus omnia vindat: qui michi videbar sciolus. inter eos cepi rursus discipulus esse caldaic⁹. Et vt verū fatear: vsq; ad presentē diez magna

posse sermonem chaldaicum legere et intelligere quod sonare. Nec idcirco refero vt difficultatē vobis daniel ostēderē: qui apud hebreos nec susanne habet historiam nec ymnium trium puerorum nec bel draconisq; fabulas: quas nos quia i toto orbe dispersi sūt veru anposito easq; iugulante sibiā. ne viderem apud imperitos magnaz ptem voluminis dedrunasse. Audiui ego quedā de pceptoribus iudeoz. eū susanne derideret hystoriā. et a greco nescio quod diceret esse cōfictam. illud opponere. quod onem quod affrican⁹ opposuit: et hymologias has apothoy chynoy ebise et apo thoy prynoy pryse. de greco sermone descēdere. Cuius rei nos intelligendā nostris hāc possumus dare: vt vobis gratia dicamus ab amore ilice dixisse eum ilico peras: et a lentisco i lētem te cōminuat angelus: vlt nō lēte peras. aut lent⁹ id est flexibil ducar⁹ ad mortem: siue aliud quod ad arborē nomē cōueniēs. Demō tāti fuisse oen tribus puer⁹ caullabatur. vt in camino estuantis mēdij metro luderēt. et per ordinē ad laudem dei omnia elementa puocarent: aut quod miraculū diuineq; aspiracōis iudiciū vlt draconem iterfectum offa picis vlt sacerdotū bel machinas dephēlas: que magis prudentia sollertis viri quod propheta esset spiritu ppetrata. Cū vero abacue veniret. et de iudea i chaldaez captū discolorū lectitaret: querebat exemplū vbi legissemus i toto veteri testamento quēquē sanctorū graui volasse corpore: et i pūdo hore tāta terraz. spācia trāssisse. Cui cum quidā e nostris satis ad loquendum protul⁹ ezechielem adduxisset i mediū. et diceret eū d chalda i iudeam fuisse trāslatum. denisit hominē: et ex ipso volumie demonstrauit ezechielem i spiritu se vidisse trāspolitū. Denique et apollū nīm videlicet vt eruditū virū et quod legē ab hebreis didicissz nō fuisse ausū affirmare se captū i corpe s; dixisse. siue i corpe siue erē corp⁹ nescio deus scit. Inz et talibz argumētis apocriphas i libro ecclesie fabulas agebat. Quia qua re lectoris abitrio iudiciū derelinquens illud ammonēo nō habere danielē apud hebreos iter prophetas: sed iter eos qui agyographa cōscripserunt. In tres liquidē ptes omis ab eis scriptura diuiditur: i legem i prophetas et i agyographa id est i quingē et octo et vnderim

libros: de quo nō e
Sue aut ex hoc ap
beū porphir⁹ obia
selis apollinar⁹:
us vltimē respōde
latifecerint. Vnde
hocbium fidat⁹
diu i hoc corpuscul
vobis vile ecclesie:
am quippe iudicij
or: q; i vtriq; pte a

Explicit prologus

et alportauit ea i to
et vasa intulit in d
ne affanē iposito
de filio isrl et de se
ros in quib; nulla
et eruditos omi sa
tos disciplina: et q
gis: vt doceret eo
deoz. Et cōstitui
dica de abis suis
enatis trib; am
fuerit g inter ec
nias misabel et az
fuis eunuchoz. t
me sidrac misabel
Proposuit aut d
tur de mēsa regio
guit eunuchoz.
dit aut de⁹ daieli
pūcipis eunuchoz
ad danielē. Tim
lituit vob abū a
madēiores p ce
odemnabit cap
ad malasser q; of

libros: de quo nō est huius tēporis differere.
 Que autē ex hoc ppheta ymmo cōtra hunc li-
 brū porphir⁹ obiciat testes sūt methodi⁹ eu-
 sebi⁹ appollinar⁹: qui multē versū milib⁹ ei-
 us velle respōdetos nescio an curioso lectori
 satisfecerint. Unde obsecro vs o paula et eu-
 rochūm fūdat⁹ p me ad dñm pces: vt quā
 diu i hoc corpūculo sum scribam aliqd gratū
 vobis vile ecclesie dignum poster⁹. Presenā/
 um quippe iudicij oblatrāciū nō sat⁹ moue-
 or: q̄ i vtrāq⁹ pte aut amore labunt⁹ aut odio

Explicit prologus. Incipit daniel propheta.

Anno tercio reg⁹
 ni ioachim regis
 iuda venit nabuc-
 hodonosor rex ba-
 bilonia iherusa-
 lez et obsedit eā:
 et tradidit dñs in
 manu ei⁹ ioachiz
 regem iude a pte
 vasa⁹ dom⁹ dei
 et asportauit ea i torā sennaar i domū dei sui:
 et vasa intulit in domū thesauri dei sui. Et ait
 rex affanē ppositū eunuchoz vt introduceret
 de filijs isrl et de semie regio et tyranoz pue-
 ros in quib⁹ nulla esset macla decoros forma
 et eruditos omni sapienciā cautos sciētia et doc-
 trina disciplina: et qui possēt stare i pallatio re-
 gis: vt docerēt eos litteras et linguam chals-
 deoz. Et cōstituit eis rex anonā per singlōs
 dies de abis suis et vino vñ bibebat ipse: vt
 emittit trib⁹ ānis postea statē i aspectu regis
 fuerūt ḡ inter eos de filijs iude daniel ana-
 nias misahel et azarias. Et imposuit eis ppo-
 sitis eunuchoz noīa danieli balthasar: ana-
 mie sidrac misaheli misac et azarie abdenago.
 Imposuit autē daniel i corde suo ne pollueret
 ur de mēsa regio neq⁹ de vino potus ei⁹: et ro-
 gavit eunuchoz ppositū ne statimaret. Pe-
 dit autē de⁹ danieli grāz et misericōdia i aspectu
 pncipis eunuchoz. Et ait pnceps eunuchoz
 ad danielē. Timeo ego dñm meū regē q̄ cō-
 stituit vob abū et potū: q̄ si videit vult⁹ vros
 masculēiores p ceter⁹ adolescētib⁹ coeuis vris
 odemnat⁹ caput meū regi. Et dixit daniel
 ad malasser q̄z stitueat pnceps eunuchoz su

per danielē ananiā misahelē et azariā. Tēpta-
 nos obsecro suos tuos dieb⁹ decē et dent⁹ no-
 bis legumina ad vescēdū et aq̄ ad bibēdū: et
 otēplare vult⁹ nros et vult⁹ pueroz q̄ vs-
 scūtur abo regio: et sic vider⁹ factas cum huius
 tuis. Qui audito sermone huiuscemōi tēpta-
 uit eos dieb⁹ decē. P⁹ dies autē decē apparue-
 rūt vult⁹ eoz meliores et corpulēiores: p
 oib⁹ puer⁹ q̄ vescēbat⁹ abo regio. Porro ma-
 lasser tollebat cibaria et vinū pot⁹ eoz: da-
 batq⁹ eis legumina. Puer⁹ autē hijs dedit de⁹
 sciētiā et disciplinā i omni libro et sapiētia: da-
 meli autē itell igētiā omni visionū et sōnioz.
 Cōplet⁹ itaq⁹ dieb⁹ p⁹ q̄s dixerat rex vt intro-
 duceret: introduxit eos pposit⁹ eunuchoz in
 aspectu nabuchodonosor. Cūq⁹ eis locut⁹ fuis-
 set rex: nō sūt inuēti tles de vniūsis vt daniel
 ananias misahel et azarias. Et steterūt i spec-
 tu regis: et omne verbum sapiēcie et itellectus
 qd scissitat⁹ ē ab eis iuenit i eis decuplū super
 cūctos ariolos et magos q̄ erāt in vniūso reg-
 no ei⁹. Fuit autē daniel vsq⁹ ad annū pimum
 cyn regis.

Capitulum ii.

In anno secundo regni nabuchodo-
 nosor vidit nabuchodonosor som-
 niū: et oternt⁹ est spūs ei⁹: et sōniū
 ei⁹ fugit ab eo. Precipit autē rex
 vt cōuocarent⁹ arioli et magi et melehiā et chal-
 dei: vt indicarent regi sōmnia sua. Qui cū vs-
 nissent steterunt corā rege: et dixit ad eos rex.
 Vidi sōmniū: et mente confusus ignoro qd
 viderim. Responderuntq⁹ chaldei regi sinace.
 Rex in sempiternū viue. Dic sōmniū huius tu-
 is: et iter p̄tacionem ei⁹ indicabim⁹. Et rādens
 rex ait chaldeis. Sermo recessit a me. Nisi in-
 dicauerit⁹ michi sōniū et mēturā ei⁹ p̄hibit⁹
 vs: et domus vestre publicabunt⁹. Si autem
 sōniū et cōiecturā eius narrauerit⁹ p̄mia et do-
 na et honorem multum accipiet⁹ a me. Som-
 niū igit⁹ et inter p̄tacionez eius indicato mie-
 hi. Responderunt secundo atq⁹ dixerunt. Rex
 sōniū dicat seruis suis: et inter p̄tacionē eius
 indicabimus. Respondit rex et ait. Certe noui
 q⁹ temp⁹ redimit⁹: scientes q⁹ recessent a me
 sermo. Si ergo sōmniū non indicaueritis
 michi vna est de vobis sententiā: qd inter p̄ta-
 cionē q̄ fallacē et deceptōne plenā opoluerit⁹
 vt loquamini michi donec tempus p̄transcat